

AAD-001-001673

Seat No. _____

B. A. (CBCS) (Sem. VI) Examination

March / April – 2016

Indian Culture : Paper - XXI

(ભારતીય શિલ્પકલાનો ઐતિહાસિક અભ્યાસ)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001673

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નની સામે ગુણ દર્શાવેલ છે.

વિભાગ - I

૧ M.C.Q. :

૨૦

(૧) રામપુરવાના સ્તંભશીર્ષમાં કયા પ્રાણીનું શિલ્પ છે ?

(A) વૃષભ

(B) સિંહ

(C) હાથી

(D) અશ્વ

(૨) મૌર્યકાલમાં લોકદેવતા તરીકે કોની પૂજા થતી હતી ?

(A) કુબેર

(B) યક્ષ-યક્ષિણી

(C) વિષ્ણુ

(D) શિવ

(૩) મથુરા એ કયા સંપ્રદાયનું મુખ્ય કેન્દ્ર છે ?

(A) શાકત

(B) શિવ

(C) ભાગવત

(D) ઈસ્લામ

(૪) મંદસોરમાંથી કેટલા મુખવાળું શિવલિંગ પ્રાપ્ત થયું છે ?

(A) બેમુખ

(B) ચતુર્મુખ

(C) એકમુખ

(D) અષ્ટમુખ

- (પ) ઈલોરાની ગુફા નં. ૩૦ થી ૩૪માં કયા ધર્મના શિલ્પો છે ?
- (A) જૈન (B) બૌદ્ધ
- (C) વૈષ્ણવ (D) શાકત
- (૬) મૂર્તિવિધાનની દૃષ્ટિએ ક્યાંના બુદ્ધ ભારતીય પરંપરાને અનુસરે છે ?
- (A) મથુરા (B) ગાંધાર
- (C) ગુપ્તશૈલી (D) ઈલોરા
- (૭) જગન્નાથ પુરીની જગદીશની પ્રતિમા શેમાંથી બનાવેલી છે ?
- (A) પથ્થર (B) માટી
- (C) કાષ્ઠ (D) શંખ-છીપલા
- (૮) ભગવાન બુદ્ધે કયા સ્થળે સહુ પ્રથમ ધર્મોપદેશ આપેલો ?
- (A) લુમ્બિનીવન (B) પાટલીપુત્ર
- (C) લોરિયાનંદનગઢ (D) સારનાથ
- (૯) યુ.અન શ્વાંગે અશોક નિર્મિત કેટલા સ્તંભો જોયા હતા ?
- (A) ૧૫ (B) ૨૧
- (C) ૨૫ (D) ૨૦
- (૧૦) રાજા પુલકેશી ૧લાએ કઈ નગરી વસાવી હતી ?
- (A) મથુરા (B) બાદામી
- (C) ગોકુળ (D) વૈશાલીનગરી
- (૧૧) શિલા સ્તંભો પર ઓપ ચઢાવવાની પદ્ધતિને શું કહેવામાં આવે છે ?
- (A) વ્રજલેપ (B) ચૂનોલેપ
- (C) પોલીસ્ટ (D) માટીલેપ
- (૧૨) સારનાથમાં સહુ પ્રથમ ઉપદેશ કોણે આપેલો ?
- (A) શંકરાચાર્ય (B) પ્રમુખ સ્વામી
- (C) મહાવીર સ્વામી (D) ગૌતમ બુદ્ધ

(૧૩) ઈલોરાની ૩૦ નંબરની ગુફામાં કોની પ્રતિમા છે ?

(A) બુદ્ધ	(B) અવલોકિતેશ્વર
(C) મંજુશ્રી	(D) મહાવીર સ્વામી

(૧૪) સૌંદર્યની અનુભૂતિ અને આનંદ પ્રાપ્તિ કરાવતી કઈ કલા છે ?

(A) કલા	(B) લલિતકલા
(C) સામાન્ય કલા	(D) ઉપયોગી કલા

(૧૫) હડપ્પાના શિલ્પો મોટે ભાગે શેના બનેલા હોય છે ?

(A) માટી	(B) રેતી
(C) ચૂનાના પથ્થરના	(D) લાકડાં

(૧૬) ભરહૂત અને સાંચીની વેદિકામાં મધ્યભારતનો કેવા રંગનો પથ્થર વપરાયો છે ?

(A) બદામી	(B) સફેદ
(C) બફકલર	(D) ઘેરો લાલ

(૧૭) ગુજરાતનાં દ્વારકાધીશ મંદિરની મૂર્તિ કેવા પથ્થરમાંથી બનેલી છે ?

(A) પારેવા	(B) આરસ
(C) સંગેમરમર	(D) બદામી

(૧૮) દક્ષિણ ભારતમાં કેવા પ્રકારના શિલ્પો જોવા મળે છે ?

(A) માટી	(B) હાથીદાંત
(C) પાષાણ	(D) લાકડું

(૧૯) હડપ્પીય સભ્યતાનાં શિલ્પો મુખ્યત્વે કયા વિષયને અનુસરે છે ?

(A) સમાજ	(B) ઉત્સવ
(C) ધાર્મિક	(D) આર્થિક

(૨૦) સંગીત અને કાવ્યનો કઈ કલામાં સમાવેશ થાય છે ?

(A) આકારપ્રદ કલા	(B) રૂપપ્રદ કલા
(C) લલિતકલા	(D) શાબ્દિક કલા

વિભાગ - II

- ૧ હડપ્પીય સભ્યતાના માટીના શિલ્પોનો પરિચય આપો. ૧૦
- અથવા**
- ૧ સાંચીના સ્તુપના શિલ્પો વિશે વિગતે નોંધ લખો. ૧૦
- ૨ ભરહૂતની વેદિકાના શિલ્પોનો પરિચય કરાવો. ૧૦
- અથવા**
- ૨ મથુરા શૈલીના બૌદ્ધધર્મના શિલ્પો વિશે ટૂંકમાં લખો. ૧૦
- ૩ (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૦૮
- (૧) શિલ્પની વ્યાખ્યા - પ્રકારો.
- (૨) હડપ્પીય સભ્યતાના પાષાણ શિલ્પો.
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) ૦૮
- (૧) અમરાવતીના સ્તુપ પરના શિલ્પો.
- (૨) ઈલોરાના શૈવ-વૈષ્ણવ શિલ્પો.
- ૪ ટૂંકા ઉત્તરો લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૪
- (૧) મૌર્યકાલીન એકાશ્મ સ્તંભો પરના શિલ્પોનો પરિચય કરાવો.
- (૨) મૌર્યકાલીન શિલ્પો પર વિદેશી અસરનો ખ્યાલ આપો.
- (૩) ગાંધાર શૈલીના શિલ્પોના લક્ષણો સદૃષ્ટાંત સમજાવો.
- (૪) ગુપ્તકાલીન પ્રશિષ્ટ શિલ્પોનો પરિચય આપો.

ENGLISH VERSION

Instruciton : Figures to the right side indicate full marks.

SECTION - I

1 MCQ 20

(1) The sculpture of which animal is on the pillar of Rampurava ?

(A) Ox	(B) Lion
(C) Elephant	(D) Horse

(2) Who was worshipped as the Folk god in the Mauryan period ?

(A) Kuber	(B) Yaksha-Yakshini
(C) Vishnu	(D) Shiva

(3) Mathura is the main center of which sect

(A) Shakt	(B) Shiva
(C) Bhagwat	(D) Islam

(4) Shivaling sourced from Mandasore is of how many faceted ?

(A) 2	(B) 4
(C) 1	(D) 8

(5) Sculptures of which religion are there in Ellora Caves No. 30 to 34 ?

(A) Jain	(B) Bauddha
(C) Vaishnav	(D) Shakt

- (6) In terms of Iconography which Buddha follows Indian tradition ?
- (A) Mathura (B) Gandhar
(C) Gupta style (D) Ellora
- (7) The Idol of Jagdish in Jagannathpuri is made of what ?
- (A) Stone (B) Terracota
(C) Wood (D) Conch-shell
- (8) At which place did lord buddha delivered his first sermon ?
- (A) Lumbinivan (B) Patliputra
(C) Lorianandangadh (D) Sarnath
- (9) How many pillars of Ashoka were seen by Heun Tswang?
- (A) 15 (B) 21
(C) 25 (D) 20
- (10) Which city was established by King Pulkesh-1st ?
- (A) Mathura (B) Badami
(C) Gokul (D) Vaishalinagari
- (11) How the method of stone pillar plating is known ?
- (A) Vraj (B) Chalk
(C) Polished (D) Mud Polish
- (12) Who gave the very first preaching in Sarnath ?
- (A) Shankaracharya (B) Pramukh swami
(C) Mahavir Swami (D) Gautam Buddha
- (13) Ellora Cave No. 30 has idol of which God ?
- (A) Buddha (B) Avlochiteshwar
(C) Manjushri (D) Mahavir Swami

- (14) What kind of art gives us happiness and denotes beautiful quality ?
- (A) Art (B) Fine art
(C) Normal art (D) Useful art
- (15) The Harappan Sculptures are mostly made of what ?
- (A) Terracota (B) Sand
(C) Lime stone (D) Wood
- (16) In Bharhut and Sanchi Veda of central India what coloured stone is used ?
- (A) Almond colour (B) White
(C) Buff colour (D) Dark red
- (17) From what kind of stone the idol of Gujarat's Famous Dwarkadhish Temple is made ?
- (A) Pareva (B) Marble
(C) Sangarmurmur (D) Almond coloured
- (18) What kind of sculpture are seen in Southern India ?
- (A) Terracota (B) Ivory
(C) Stone (D) Wood
- (19) Sculpture of Harappan civilization denotes mostly what subject ?
- (A) Society (B) Festival
(C) Religion (D) Economy
- (20) In which kind of Art does music and poetry included ?
- (A) Akarprad art (B) Rupprad art
(C) Lalit art (D) Shabdik art

SECTION - II

- 1 Give an introduction of the Toracotta Sculpture of Harappan Civilization. 10

OR

- 1 Write a detail note on the sculpture of the Stupa of Sanchi. 10

- 2 Give an introduction of Sculpture of the Vedica of Bharhut. 10

OR

- 2 Write in brief on Buddhist sculptures of Mathura school. 10

- 3 (a) Write short note : any one. 08

(1) Definition and types of sculpture.

(2) Stone sculpture of Indus civilization (Harappan).

- (b) Write short note : any one. 08

(1) The sculptures of the Stupa of Amravati.

(2) The Shiva and Vaishnava sculptures of Ellora.

- 4 Write short answers : any two. 14

(1) Give introduction of Sculptures of the monolithic pillars of Mauryan period.

(2) Give an idea of impact of the foreign influence on Mauryan period sculptures.

(3) Illustrate with examples features of the Gandhar school sculptures.

(4) Give an introduction of the classical sculptures of the Gupta period.